

**Karta przedmiotu**

Nazwa i kod przedmiotu	Archeologia Powszechna: okres średniowiecza - wykład , PG_00200205						
Kierunek studiów	Archeologia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2028/2029		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	3	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	5	Liczba punktów ECTS			3.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			egzamin		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Historyczny -> Instytut Archeologii						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	prof. dr hab. Witold Świętosławski					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		43.0	75
Cel przedmiotu	Zapoznanie studenta z podstawowymi problemami archeologii wczesnego średniowiecza ogólnoeuropejskiego i polskiego.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[ARCHL3_U01] Potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę: formułować oraz, poprzez właściwy dobór źródeł informacji, krytyczną ich analizę i syntezę, rozwiązywać problemy typowe oraz wybrane problemy bardziej złożone z zakresu archeologii, a także opracowywać treści związane z dziedzictwem archeologicznym	Potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę: formułować oraz, poprzez właściwy dobór źródeł informacji, krytyczką ich analizę i syntezę, rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu archeologii.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[ARCHL3_K01] Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[ARCHL3_W02] Ma zaawansowaną, uporządkowaną chronologicznie i tematycznie, wiedzę ogólną z zakresu archeologii	Ma zaawansowaną, uporządkowaną chronologicznie i tematycznie, wiedzę ogólną z zakresu archeologii wczesnego średniowiecza.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[ARCHL3_U04] Potrafi brać udział w debacie – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich stosując poprawnie fachową terminologię z zakresu archeologii	Potrafi brać udział w debacie – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich stosując poprawnie fachową terminologię z zakresu archeologii.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[ARCHL3_U06] Potrafi planować i organizować pracę indywidualną i w zespole	Potrafi planować i organizować pracę indywidualną i w zespole.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
[ARCHL3_W03] Ma zaawansowaną, uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach archeologii Polski i powszechnej	Ma zaawansowaną, uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach archeologii wczesnego średniowiecza Polski i powszechnej.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja	
Treści przedmiotu	<p>Problematyka wykładu</p> <p>Przedstawienie podstawowych zagadnień dotyczących wczesnośredniowiecznej Słowiańszczyzny na tle ogólnoeuropejskim oraz kultury materialnej wczesnośredniowiecznej Polski:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Pojęcie i chronologia wczesnego średniowiecza.</li> <li>2. Etno- i topogeneza Słowian. Najstarsza faza kultury słowiańskiej.</li> <li>3. Podziały plemienne wczesnośredniowiecznej Słowiańszczyzny.</li> <li>4. Podstawy bytu: pozyskiwanie i przetwórstwo surowców organicznych.</li> <li>5. Podstawy bytu: pozyskiwanie i przetwórstwo surowców mineralnych.</li> <li>6. Handel i systemy monetarne.</li> <li>7. Archeologia osadnictwa. Osady struktury osadnicze i budownictwo.</li> <li>8. Archeologia osadnictwa. Grody ewolucja sieci grodowej, budownictwo.</li> <li>9. Pogańskie wierzenia Słowian i ich obrządek pogrzebowy.</li> <li>10. Chrystianizacja Słowiańszczyzny zachodniej i jej archeologiczne ślady. Początki architektury monumentalnej na ziemiach polskich.</li> <li>11. Pierwsze państwa słowiańskie.</li> <li>12. Zachodni sąsiedzi Słowian we wczesnym średniowieczu: Merowingowie, Frankowie, Niemcy.</li> <li>13. Północni sąsiedzi Słowian we wczesnym średniowieczu: Normanowie.</li> <li>14. Północno-wschodni sąsiedzi Słowian we wczesnym średniowieczu: Bałtowie i ludy ugrofińskie.</li> <li>15. Południowo-wschodni sąsiedzi Słowian we wczesnym średniowieczu: Bizancjum, Kaganat Chazarski.</li> <li>16. Południowo-wschodni sąsiedzi Słowian we wczesnym średniowieczu: ludy koczownicze Wielkiego Stepu: Awarzy, Protobułgarzy, Węgrzy, Pieczyngowie, Polowcy.</li> </ol>		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Wiedomości z geografii i historii (historia wczesnego średniowiecza), umiejętność krytycznego porównywania różnych kategorii danych i wskazywania zależności.		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	egzamin	51.0%	100.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Buko A., Archeologia Polski wczesnośredniowiecznej, Warszawa 2005. Dulinicz M., Kształtowanie się Słowiańszczyzny Północno-Zachodniej, Warszawa 2001. Gieysztor A., Mitologia Słowian, wyd. 2, Warszawa 2007. Hensel W., Słowiańszczyzna wczesnośredniowieczna. Zarys kultury materialnej, Warszawa 1987	
	Uzupełniająca lista lektur	M. Dulinicz (red.), Słowianie i ich sąsiedzi we wczesnym średniowieczu, Lublin-Warszawa 2003. H. Kocka-Krenz, W. Łosiński (red.), Kraje Słowiańskie w wiekach średnich. Profanum i Sacrum, Poznań 1998. Łosiński W., Pomorze Zachodnie we wczesnym średniowieczu. Studium archeologiczne, Poznań 2008. Łosiński W. (red.) Problemy chronologii ceramiki wczesnośredniowiecznej na Pomorzu Zachodnim, Warszawa 1986. Miśkiewicz M., Europa wczesnego średniowiecza V-XIII wiek, Warszawa 2008. Paner H. (red.), Gdańsk wczesnośredniowieczny w świetle najnowszych badań archeologicznych i historycznych. Gdańsk 1998.	
	Adresy eZasobów		

Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Etnogeneza i topogeneza Słowian
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.